

Paralelní a distribuované výpočty (B4B36PDV)

Branislav Bošanský, Michal Jakob

bosansky@fel.cvut.cz

Artificial Intelligence Center
Department of Computer Science
Faculty of Electrical Engineering
Czech Technical University in Prague

Paralelní a Distribuované Výpočty

Paralelní programování

- 1 program
- vícero úloh, které spolupracují pro vyřešení problému
- typicky vlákna, sdílená paměť

Rychleji nalézt řešení

Programování v distribuovaných systémech

- vícero programů
- programy spolupracují pro nalezení řešení
- typicky procesy, výpočetní uzly, distribuovaná paměť

Zvýšit robustnost řešení

Kdo jsme

Přednášející

Branislav Božanský

Michal Jakob

Cvičící

Karel Horák

Peter Macejko

Petr Tomášek

Jan Mrkos

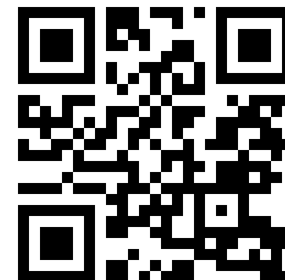

Daniel Fišer

Organizace a přehled

- Paralelní část
 - Paralelní programování jednoduchých algoritmů
 - Vliv různých způsobů paralelizace na rychlost výpočtu
- Distribuovaná část
 - Problémy v distribuovaných systémech (shoda, konzistence dat)
 - Navržení robustních řešení
- CourseWare
 - <https://cw.fel.cvut.cz/wiki/courses/b4b36pdv/start>
- Quizzes
 - <https://goo.gl/a6BEMb>

Bookmark
This Page

Hodnocení

- Domácí úkoly (40%)
 - Malé domácí úkoly (7x)
 - Velké domácí úkoly (2x)
- Praktický test z paralelního programování (20%)
- Teoretický test (40%)

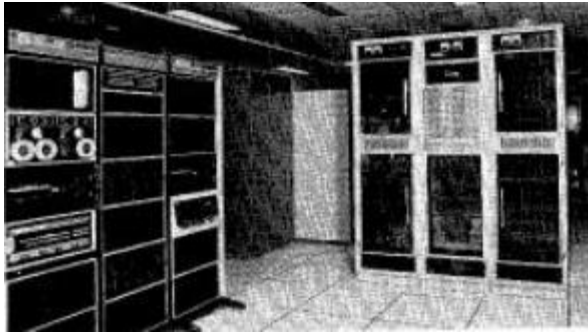
Pro úspěšné ukončení musíte získat alespoň 50% z každé části

Co udělat pro úspěšné zvládnutí PDV?

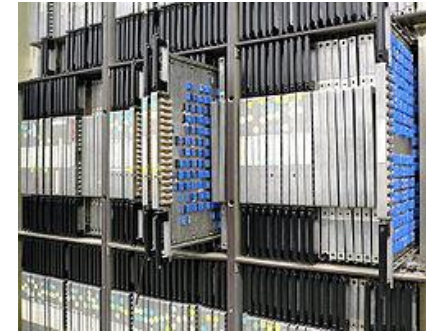
- programovat
 - zkoušejte si kódy z přednášek, upravujte je, analyzujte co se stane
 - nechte si čas na vypracování domácích úkolů
- přemýšlet
 - paralelní / distribuované programy se špatně ladí
 - vícevláknové chyby v debug-módu neodhalíte (můžou pomoci ladící výpisy)
 - pokud program nepracuje jak očekáváte (např. není dostatečně rychlý, výsledek není správný), zastavte se a zamyslete se proč tomu tak je

Krátká historie paralelních výpočtů

1970s-1980s – vědecké výpočty

C.mmp (1971)
16 CPUs

ILLIAC IV
(1975) 64
FPUs, 1 CPUs

Cray X-MP
(1982) parallel
vector CPU

Obrázky převzaty z:

- https://en.wikipedia.org/wiki/ILLIAC_IV
- https://en.wikipedia.org/wiki/Cray_X-MP

Krátká historie paralelních výpočtů

1990s – databáze, superpočítače

Sun Starfire
10000 (1997) 64
UltraSPARC CPUs

Cray T3E
(1996) až 1480
PE

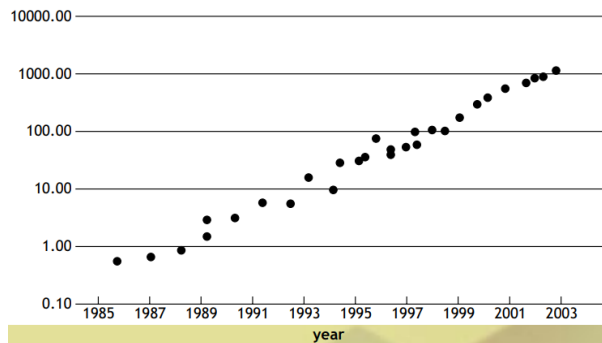
Obrázky převzaty z:

- https://en.wikipedia.org/wiki/Sun_Enterprise
- https://en.wikipedia.org/wiki/Cray_T3E

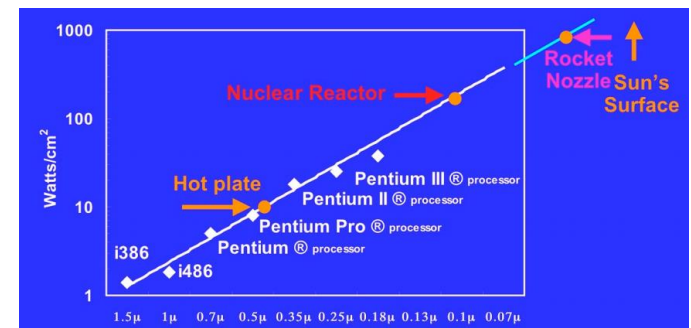
Krátká historie paralelních výpočtů

Nárůst výkonu jednoho procesoru

- Dlouhé roky rostl výpočetní výkon exponenciálně ...

- ... až v letech 2004 nebylo možné dále pouze navyšovat frekvenci

Obrázky převzaty z:

- Olukutun and Hammond, ACM Queue 2005
- <http://www.cs.columbia.edu/~sedwards/classes/2012/3827-spring/advanced-arch-2011.pdf>

Krátká historie paralelních výpočtů

Nárůst výkonu jednoho procesoru

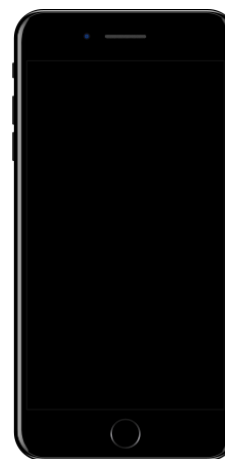
- Pohled programátora:

Jak zrychlím svůj program/algoritmus?

- Odpověď před 2004:
 - počkejte půl roku a kupte nový HW
- Odpověď po 2004:
 - přepsat na paralelní verzi

Krátká historie paralelních výpočtů

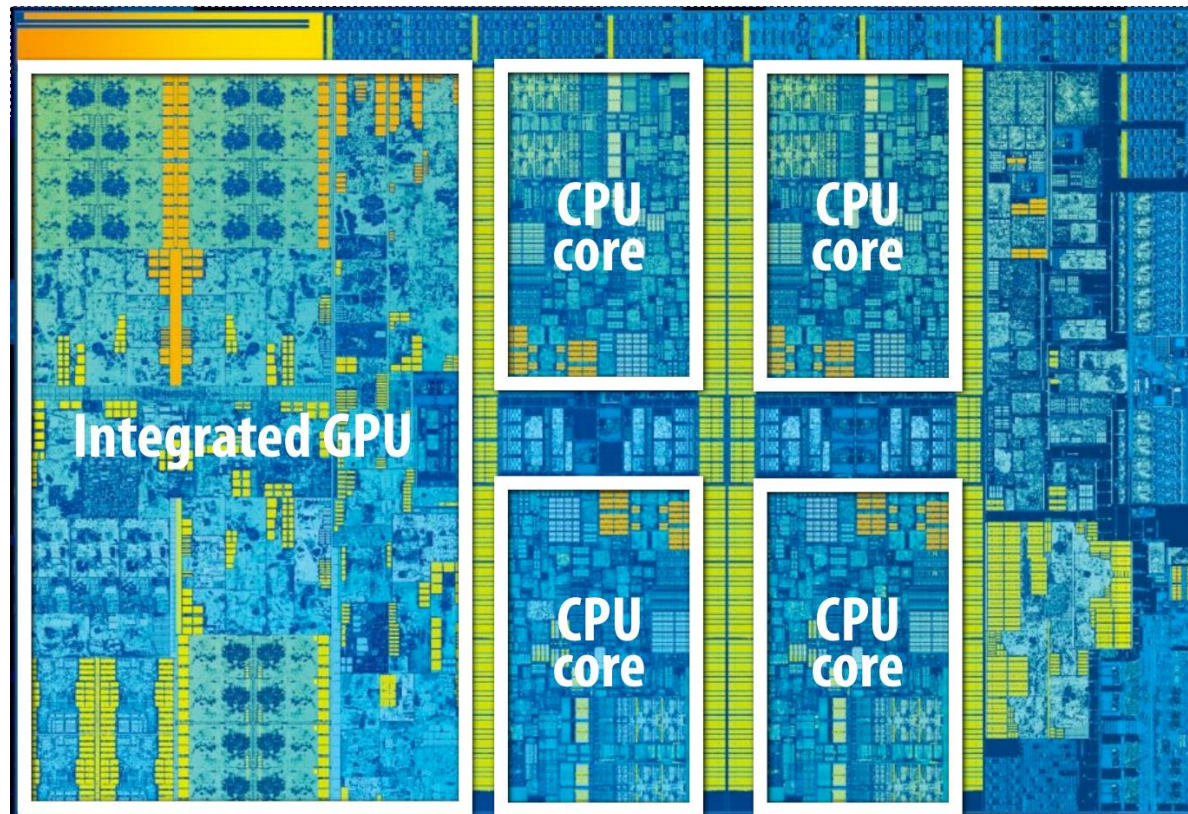
Dnešní paralelní stroje

Krátká historie paralelních výpočtů

Struktura dnešních CPU

- Intel Skylake (2015)
 - i7 – čtyřjádrové CPU + vícejádrové GPU

Krátká historie paralelních výpočtů

Alternativní architektury – Intel Xeon Phi

- Intel Xeon Phi
 - x86-64 architektura (61 CPUs, 244 vláken)

Krátká historie paralelních výpočtů

Alternativní architektury – GPU

- NVIDIA GPUs Pascal (GTX 1070)
 - 128 single-precision ALUs

Krátká historie paralelních výpočtů

Výpočetní gridy – TOP 10 superpočítačů

Rank	System	Cores	Rmax (TFlop/s)	Rpeak (TFlop/s)	Power (kW)
1	Sunway TaihuLight - Sunway MPP, Sunway SW26010 260C 1.45GHz, Sunway , NRCPC National Supercomputing Center in Wuxi China	10,649,600	93,014.6	125,435.9	15,371
2	Tianhe-2 (MilkyWay-2) - TH-IVB-FEP Cluster, Intel Xeon E5-2692 12C 2.200GHz, TH Express-2, Intel Xeon Phi 3151P , NUDT National Super Computer Center in Guangzhou China	3,120,000	33,862.7	54,902.4	17,808
3	Piz Daint - Cray XC50, Xeon E5-2690v3 12C 2.6GHz, Aries interconnect , NVIDIA Tesla P100 , Cray Inc. Swiss National Supercomputing Centre (CSCS) Switzerland	361,760	19,590.0	25,326.3	2,272
4	Gyokkou - ZettaScaler-2.2 HPC system, Xeon D-1571 16C 1.3GHz, Infiniband EDR, PEZY-SC2 700Mhz , ExaScaler Japan Agency for Marine-Earth Science and Technology Japan	19,860,000	19,135.8	28,192.0	1,350
5	Titan - Cray XK7, Opteron 6274 16C 2.200GHz, Cray Gemini interconnect, NVIDIA K20x , Cray Inc. DOE/SC/Oak Ridge National Laboratory United States	560,640	17,590.0	27,112.5	8,209
6	Sequoia - BlueGene/Q, Power BQC 16C 1.60 GHz, Custom , IBM DOE/NNSA/LLNL United States	1,572,864	17,173.2	20,132.7	7,890
7	Trinity - Cray XC40, Intel Xeon Phi 7250 68C 1.4GHz, Aries interconnect , Cray Inc. DOE/NNSA/LANL/SNL United States	979,968	14,137.3	43,902.6	3,844
8	Cori - Cray XC40, Intel Xeon Phi 7250 68C 1.4GHz, Aries interconnect , Cray Inc. DOE/SC/LBNL/NERSC United States	622,336	14,014.7	27,880.7	3,939
9	Oakforest-PACS - PRIMERGY CX1640 M1, Intel Xeon Phi 7250 68C 1.4GHz, Intel Omni-Path , Fujitsu Joint Center for Advanced High Performance Computing Japan	556,104	13,554.6	24,913.5	2,719
10	K computer , SPARC64 VIIIfx 2.0GHz, Tofu interconnect , Fujitsu RIKEN Advanced Institute for Computational Science (AICS) Japan	705,024	10,510.0	11,280.4	12,660

Krátká historie paralelních výpočtů

Výpočetní gridy – a co u nás?

- IT4Innovations (www.it4i.cz)
 - 180x 16 Core CPUs, 23x Kepler GPUs, 4x Xeon Phi
 - 1008x 2x12 Core CPUs
 - komerční výpočty, lze zažádat a získat výpočetní čas pro výzkum
- Metacentrum
 - spojení výpočetních prostředků akademické sítě
 - volně dostupné pro akademické pracovníky, studenty
 - mnoho dostupných strojů (CPU, GPU, Xeon Phi)
 - <https://metavo.metacentrum.cz/pbsmon2/hardware>

Vliv architektury

Cache

- Proč je důležité vědět o architektuře?
 - Uvažme příklad násobení matice vektorem

```
int x[MAXIMUM], int y[MAXIMUM], int A[MAXIMUM*MAXIMUM]
```

Varianta A

```
for ( int i = 0; i < MAXIMUM ; i ++)  
  for ( int j = 0; j < MAXIMUM ; j ++)  
    y[i] += A->at(i * MAXIMUM + j)*x[j];
```

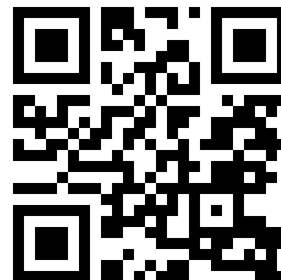
Varianta B

```
for ( int j = 0; j < MAXIMUM ; j ++)  
  for ( int i = 0; i < MAXIMUM ; i ++)  
    y [i] += A->at(i * MAXIMUM + j)*x[j];
```

Který kód bude rychlejší?

<https://goo.gl/a6BEMb>

Vliv architektury

Cache

```
for ( int i = 0; i < MAXIMUM ; i ++)  
  for ( int j = 0; j < MAXIMUM ; j ++)  
    y[i] += A->at(i * MAXIMUM + j)*x[j];
```



```
for ( int j = 0; j < MAXIMUM ; j ++)  
  for ( int i = 0; i < MAXIMUM ; i ++)  
    y [i] += A->at(i * MAXIMUM + j)*x[j];
```


- Pole jsou v paměti uložena sekvenčně (po řádcích)
- CPU při přístupu k $A[0][0]$ načte do cache vícero hodnot (cache line)

Cache Line	Elements of A			
0	$A[0][0]$	$A[0][1]$	$A[0][2]$	$A[0][3]$
1	$A[1][0]$	$A[1][1]$	$A[1][2]$	$A[1][3]$
2	$A[2][0]$	$A[2][1]$	$A[2][2]$	$A[2][3]$
3	$A[3][0]$	$A[3][1]$	$A[3][2]$	$A[3][3]$

- Při přístupu k $A[1][0]$ se změní celý řádek

V rámci paralelních programů může k podobným problémům docházet častěji

Paralelizace

Jednoduchý příklad

- Suma vektoru čísel

0	1	2	3	4	5	6	...	...	5×10^9
17	2	9	4	22	0	1			8

Jak paralelizovat?

- Mějme 4 jádra – každé jádro může sečíst čtvrtinu vektoru, pak sečteme částečné součty

Vláken	1	2	3	4
Čas	0.389s	0.262s	0.258s	0.244s

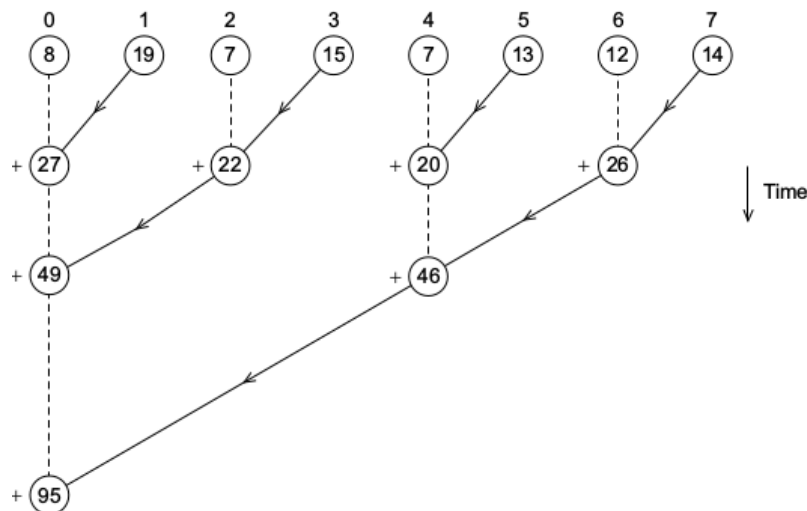
Paralelizace

Jednoduchý příklad

- Suma vektoru čísel

Co když máme tisíce jader?

- Pokud částečné součty sčítá pouze jedno jádro, kód není velmi efektivní

Hlavní cíl paralelní části

- Paralelizace úkolů / dat
 - Rozdělení úkolu na jiné součásti a jejich paralelizace
 - Rozdělení dat a jejich (téměř) stejné paralelní zpracování
 - Opravování písemky (rozdělení po otázkách/studentech)
- Komunikace a synchronizace mezi vlákny/procesy
 - Přístup ke společné paměti

Získat základní informace a prostor pro praktické zkušenosti v oblasti programování efektivních paralelních programů

Přehled paralelní části

- Základní úvod
 - Vlákna, synchronizace, mutexy
 - Pthread (již by jste měli znát), C++11 thready
- OpenMP
 - nadstavba nad C kompilátorem pro zjednodušení implementace paralelních programů
- Techniky dekompozice
- Datové struktury umožňující přístup vícero vláken
- Základní paralelní řadící algoritmy a vektorové instrukce
- Základní paralelní maticové algoritmy

Pthready vs. C++11 vs. OpenMP

Ochutnávka (pthreads)

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <pthread.h>

const int thread_count = 10;
void* Hello(void* rank);

int main(int argc, char* argv[]) {
    long thread;
    pthread_t *thread_handles;
    thread_handles = (pthread_t*)malloc(thread_count * sizeof(pthread_t));
    for (thread = 0; thread < thread_count; thread++)
        pthread_create(&thread_handles[thread], NULL,
                      Hello, (void *) thread);
    printf("Hello from the main thread\n");
    for (thread = 0; thread < thread_count; thread++)
        pthread_join(thread_handles[thread], NULL);

    free(thread_handles);
    return 0;
}

void* Hello(void* rank) {
    long my_rank = (long) rank;
    printf("Hello from thread %ld of %d\n", my_rank, thread_count);
    return NULL;
}
```

Pthready vs. C++11 vs. OpenMP

Ochutnávka (C++11)

```
#include <iostream>
#include <thread>
#include <vector>

const int thread_count = 10;
void Hello(long my_rank);

int main(int argc, char* argv[]) {
    std::vector<std::thread> threads;
    for (int thread=0; thread < thread_count; thread++) {
        threads.push_back(std::thread(Hello, thread));
    }

    std::cout << "Hello from the main thread\n";

    for (int thread=0; thread < thread_count; thread++) {
        threads[thread].join();
    }

    return 0;
}

void Hello(long my_rank) {
    std::cout << "Hello from thread " << my_rank << " of " << thread_count << std::endl;
}
```


Pthready vs. C++11 vs. OpenMP

Ochutnávka (OpenMP)

```
#include <iostream>
#include <vector>
#include "omp.h"

const int thread_count = 10;

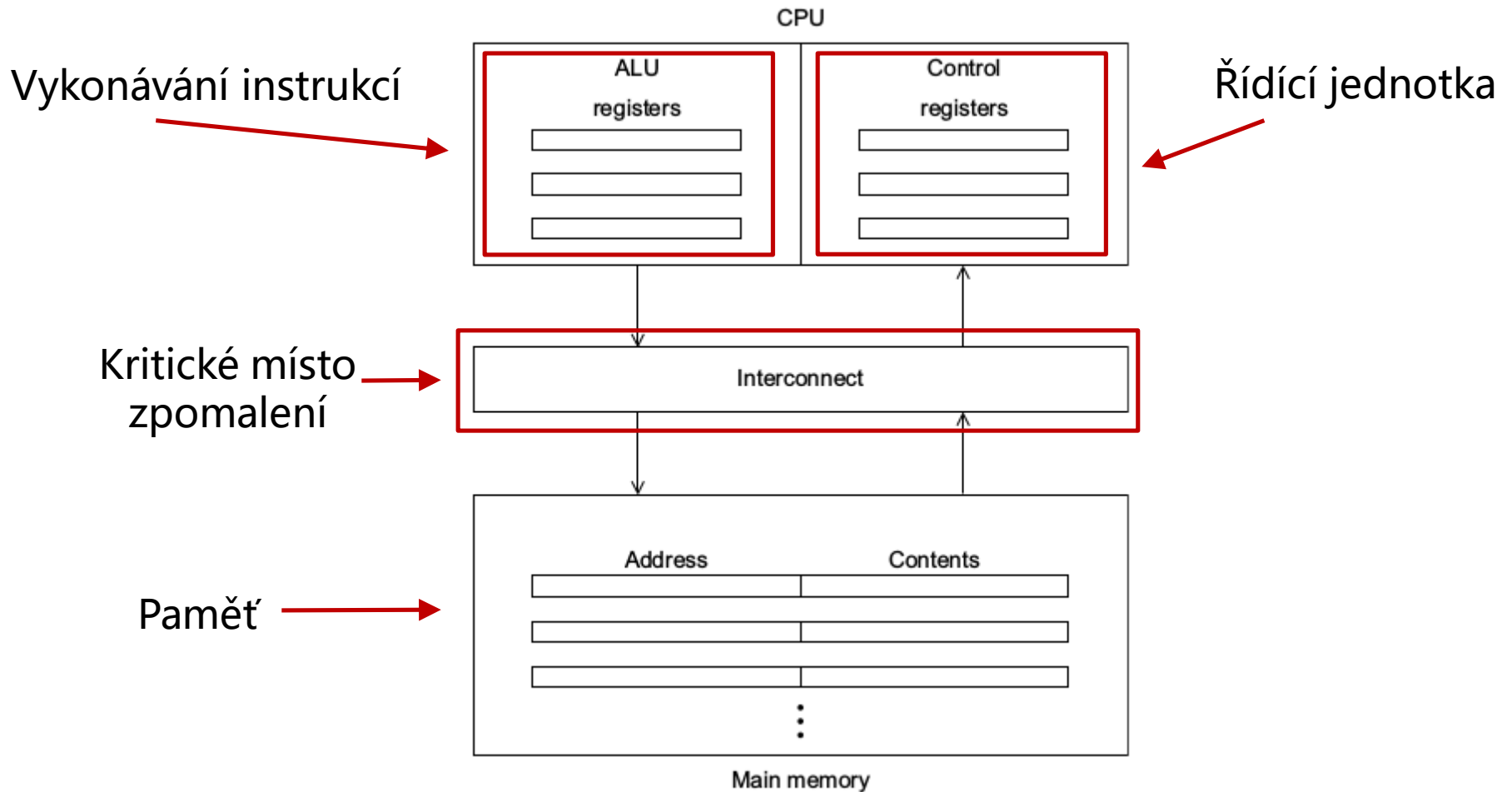
void Hello() {
    int my_rank = omp_get_thread_num();
    int threads = omp_get_num_threads();
    std::cout << "Hello from thread " << my_rank << " of " << threads << std::endl;
}

int main(int argc, char* argv[]) {
    #pragma omp parallel num_threads(thread_count)
    Hello();
    return 0;
}
```

- nutno překládat s přepínačem `-fopenmp`
 - (např. `g++ -fopenmp openmp-hello.cpp -o openmp-hello`)

Potřebný HW základ

Von Neumannova architektura

Potřebný HW základ

Pipelines

- Paralelizace na úrovni instrukcí (ILP)
- Příklad:
 - Chceme sečíst 2 vektory reálných čísel (float [1000])
 - 1 součet – 7 operací
 - Fetch
 - Porovnání exponentů
 - Posun
 - Součet
 - Normalizace
 - Zaokrouhlení
 - Uložení výsledku
 - Bez ILP – $7 \times 1000 \times (\text{čas 1 operace; 1 ns})$

Potřebný HW základ

Pipelines

- Paralelizace na úrovni instrukcí (ILP)
- Příklad:
 - Chceme sečíst 2 vektory reálných čísel (float [1000])
 - 1 součet – 7 operací
 - Bez ILP – 7x1000x(čas 1 operace; 1ns)
 - S ILP (a 7 jednotek) – 1005 ns

Table 2.3 Pipelined Addition. Numbers in the Table Are Subscripts of Operands/Results

Time	Fetch	Compare	Shift	Add	Normalize	Round	Store
0	0						
1	1	0					
2	2	1	0				
3	3	2	1	0			
4	4	3	2	1	0		
5	5	4	3	2	1	0	
6	6	5	4	3	2	1	0
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
999	999	998	997	996	995	994	993
1000		999	998	997	996	995	994
1001			999	998	997	996	995
1002				999	998	997	996
1003					999	998	997
1004						999	998
1005							999

Potřebný HW základ

Superskalární procesory

- Současné vyhodnocení vícero instrukcí
 - uvažme cyklus

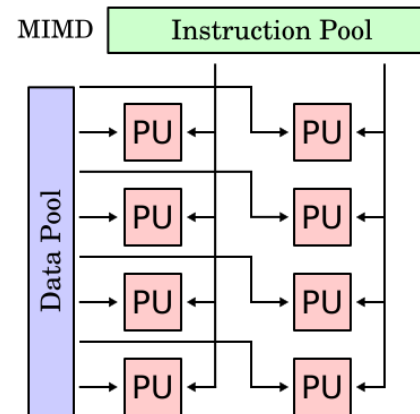
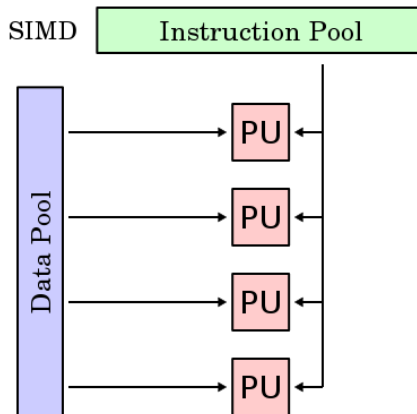
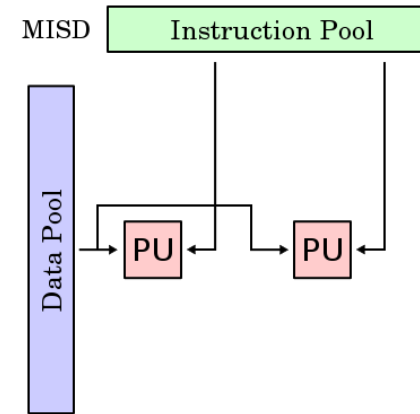
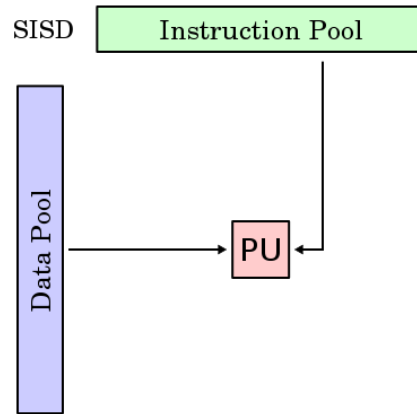
```
for (i=0; i<1000; i++)  
  z[i]=x[i]+y[i];
```

- jedna jednotka může počítat z[0], druhá z[1], ...
- Speklativní vyhodnocení

```
z = x + y;  
if (z > 0)  
  w = x;  
else  
  w = y;
```

Potřebný HW základ

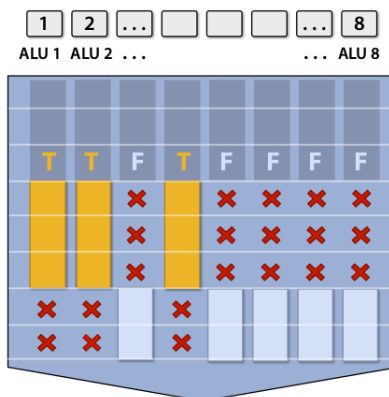
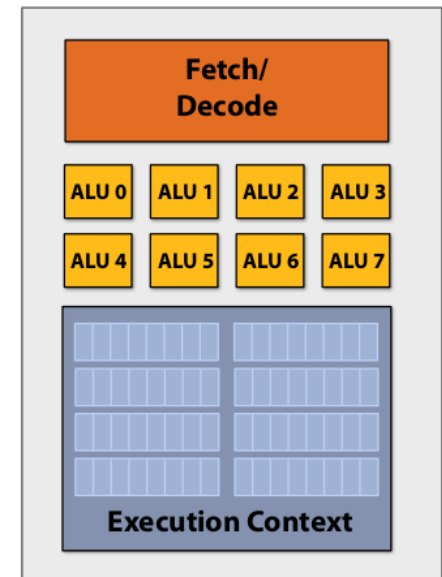
Paralelní hardware – Flynnova taxonomie

Potřebný HW základ

Paralelní hardware – Flynnova taxonomie

- SIMD (Single Instruction Multiple Data)
 - Jedna řídicí jednotka, vícero ALU jednotek
 - Datový paralelizmus
 - Vektorové procesory, GPU
 - Běžné jádra CPU podporují SIMD paralelizmus
 - instrukce SSE, AVX
- Větvení na SIMD

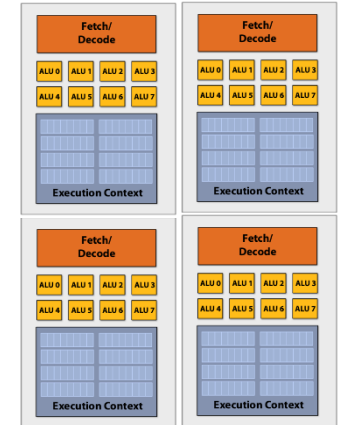

Potřebný HW základ

Paralelní hardware – Flynnova taxonomie

- MIMD (Multiple Instruction Multiple Data)
 - Více-jádrové procesory
 - Různá jádra vykonávají různé instrukce
 - Víceprocesorové počítače

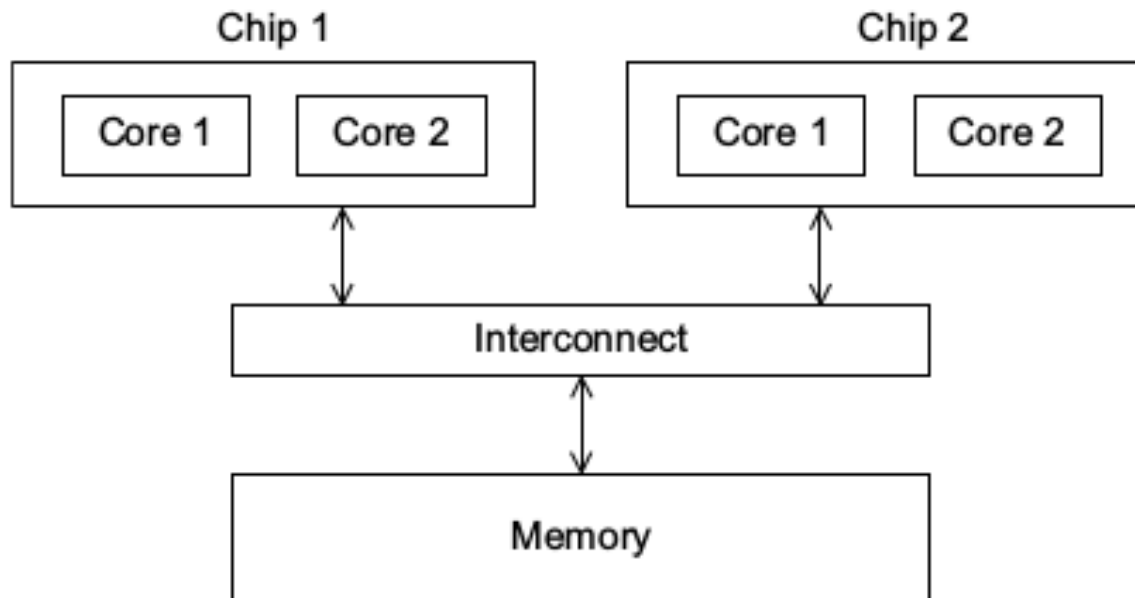
- A co paměť?

Potřebný HW základ

Systemy se sdílenou pamětí

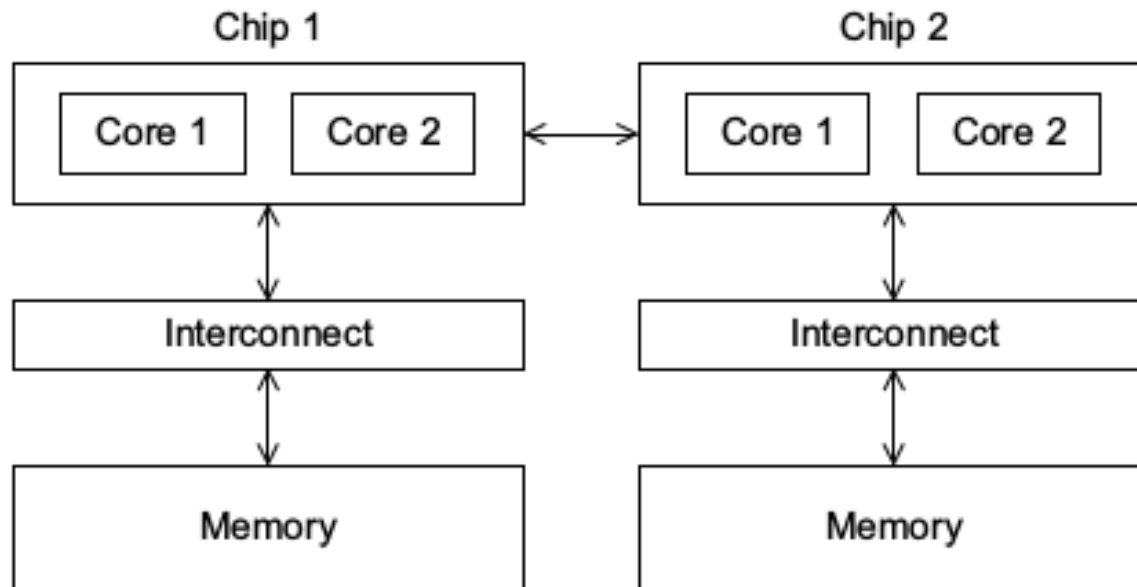
- Uniform Memory Access (UMA)

Potřebný HW základ

Systemy se sdílenou pamětí

- Nonuniform Memory Access (NUMA)

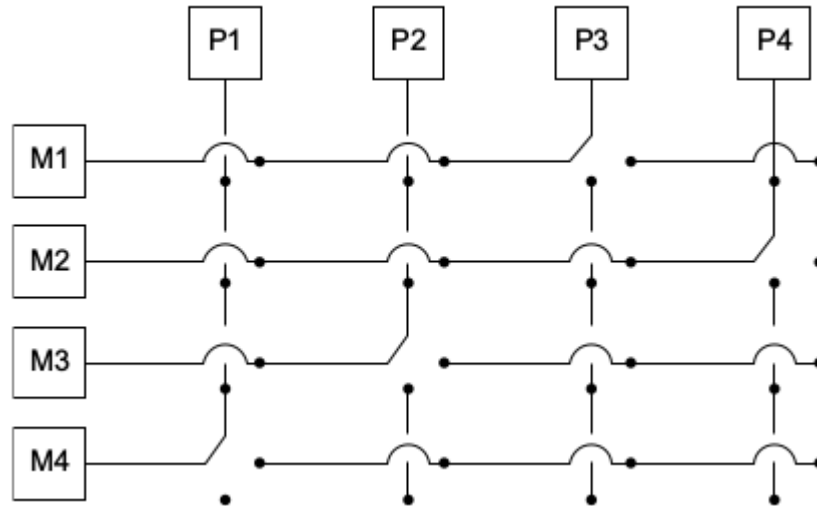

Potřebný HW základ

Systemy se sdílenou pamětí – typy přístupů k paměti

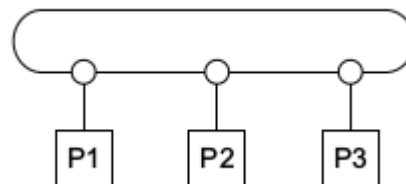
- Sběrnice

- Mřížka

- Síť/Kruh

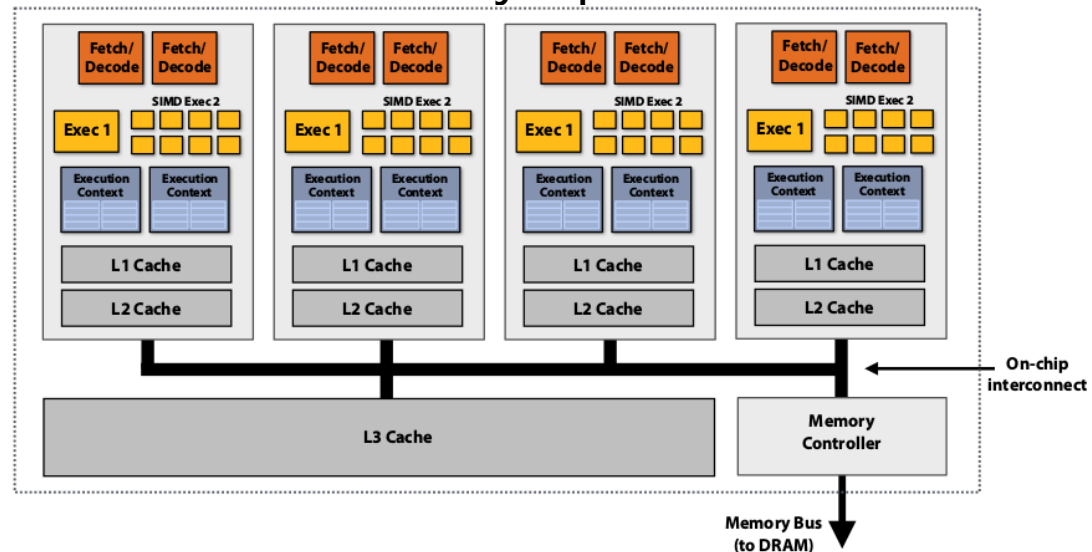
- ...

Potřebný HW základ

Základy Cache

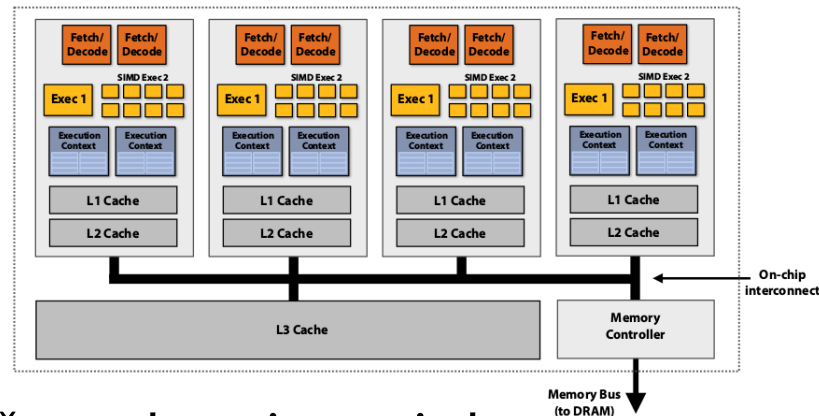
- CPU cache
 - Programy často přistupují k paměti lokálně (lokalita v prostoru a čase)
 - Cache se upravuje po řádcích
- Každé jádro má vlastní cache + existuje společná cache

A co když jádra přistupují ke stejné adrese?

Potřebný HW základ

Distributed memory

- Musíme udržovat konzistenci dat

V dnešních moderních CPU je nutno řešit řadu paralelních a distribuovaných problémů

Pokud budeme implementovat naše algoritmy bez ohledu na architekturu, zrychlení nemusí být dostatečné

Pokročilejší příklad

- Vraťme se k příkladu se sčítáním vektoru čísel
 - (teď budeme sčítat celou část druhých odmocnin)

sčítané pole

id vlákna

pole pro dílčí součty

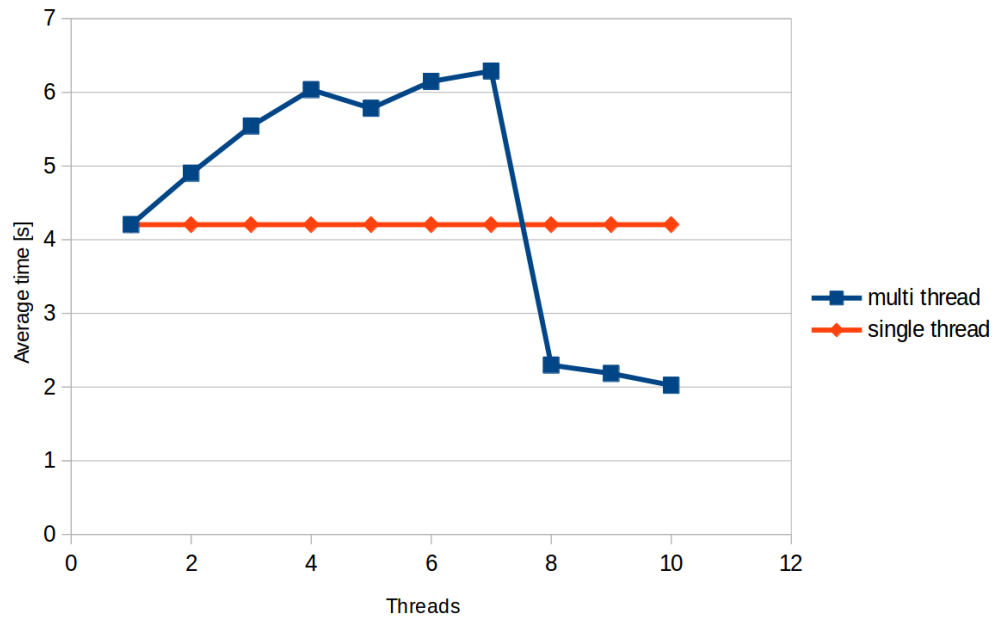
```
long sum(std::vector<int>& vector_to_sum, int thread, std::vector<long>& sums) {  
    for (int i=thread; i<SIZE; i += thread_count)  
        sums[thread] += sqrt(vector_to_sum[i]);  
  
    for (int j=1; j<log2(thread_count)+1; j++) {  
        if ((thread % (int)pow(2,j)) != 0) break;  
        int k = (int)pow(2,j-1);  
        if ((thread + k) >= thread_count) break;  
        if (threads[thread + k].joinable()) threads[thread + k].join();  
        sums[thread] += sums[thread + k];  
    }  
}
```

logaritmický
součet dílčích
výsledků

každé vlákno zapisuje na
vlastní index pole

Pokročilejší příklad

Jak nám to bude fungovat?

Nic moc :(

Pokročilejší příklad

Kde je chyba?

```
long sum(std::vector<int>& vector_to_sum, int thread, std::vector<long>& sums) {  
    for (int i=thread; i<SIZE; i += thread_count)  
        sums[thread] += sqrt(vector_to_sum[i]);  
  
    for (int j=1; j<log2(thread_count)+1; j++) {  
        if ((thread % (int)pow(2,j)) != 0) break;  
        int k = (int)pow(2,j-1);  
        if ((thread + k) >= thread_count) break;  
        if (threads[thread + k].joinable()) threads[thread + k].join();  
        sums[thread] += sums[thread + k];  
    }  
}
```

každé vlákno zapisuje na
vlastní index pole

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	2	9	4	22	0	1	0	0	8

Pokročilejší příklad

Kde je chyba?

```
long sum(std::vector<int>& vector_to_sum, int thread, std::vector<long>& sums) {  
    for (int i=thread; i<SIZE; i += thread_count)  
        sums[thread] += sqrt(vector_to_sum[i]);  
  
    for (int j=1; j<log2(thread_count)+1; j++) {  
        if ((thread % (int)pow(2,j)) != 0) break;  
        int k = (int)pow(2,j-1);  
        if ((thread + k) >= thread_count) break;  
        if (threads[thread + k].joinable()) threads[thread + k].join();  
        sums[thread] += sums[thread + k];  
    }  
}
```

- vlákno 0 upraví hodnotu
- jenže vlákno 0 má celý vektor **sums** v cache jádra
- a podobně i jiné vlákna
- při změně 1 hodnoty se musí zabezpečit konzistence

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	2	9	4	22	0	1	0	0	8

False Sharing

False Sharing

možné řešení

```
long sum_local(std::vector<int>& vector_to_sum, int thread, std::vector<long>& sums) {  
    long local = 0;  
    for (int i=thread; i<SIZE; i += thread_count) {  
        local += sqrt(vector_to_sum[i]);  
    }  
    sums[thread] = local;  
  
    for (int j=1; j<log2(thread_count)+1; j++) {  
        if ((thread % (int)pow(2,j)) != 0) break;  
        int k = (int)pow(2,j-1);  
        if ((thread + k) >= thread_count) break;  
        if (threads[thread + k].joinable()) threads[thread + k].join();  
        local += sums[thread + k];  
    }  
    sums[thread] = local;  
}
```

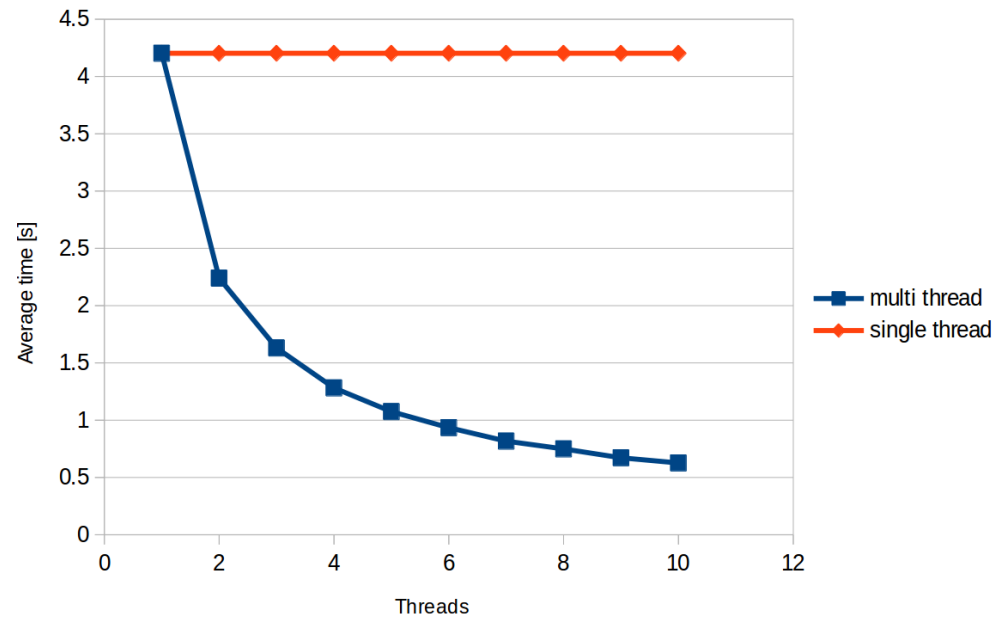
každé vlákno zapisuje
do lokální proměnné

pouze finální výsledek
se zapíše do vektoru

Potřebný HW základ

False Sharing

lokální proměnná – opravdu to pomůže?

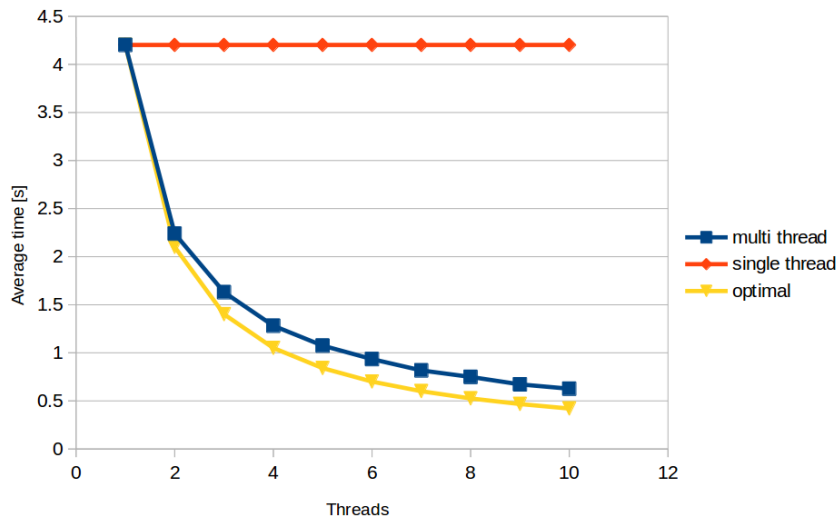
Paralelní programování

Měření zrychlení

Je dané zrychlení dostatečné? Můžeme být rychlejší?

- V optimálním případě se paralelní verze zrychluje proporcčně s počtem jader

Vláken	1	2	3	4
Čas	x	x/2	x/3	x/4

Často vyjádřeno jako zrychlení:

$$S = \frac{T_{serial}}{T_{parallel}}$$

Paralelní programování

Měření zrychlení

Můžeme se vždy dostat k lineárnímu zrychlení?

- Paralelní verze algoritmů mají (téměř) vždy další režii
 - spouštění vláken
 - zámky
 - synchronizace
 - ...
- Program/algoritmus často vyžaduje určitou sériovou část
 - Necht' jsme schopni přepsat 90% kódu s lineárním zrychlením
 - $$S = \frac{T_{serial}}{0.9 \times \frac{T_{serial}}{p} + 0.1 \times T_{serial}} \leq \frac{T_{serial}}{0.1 \times T_{serial}}$$
 - To znamená, že pokud sériový program trvá 20 sekund, nikdy nedosáhneme zrychlení větší než 10

Amdahlův zákon